

TRES UNCES D'EDUCACIÓ

Lliçó de vida

Agnès Boixader

Mestra jubilada
aboixad1@xtec.cat

Cal allargar el curs escolar? És la pregunta que *El Diari de l'Educació* <<https://diarieducacio.cat/>> ha fet a persones vinculades al món de l'escola. La majoria diu que no, alguns dubten i diuen: "Com a molt, 15 dies." Darrere les respostes hi vull llegir un interès manifest per obrir debat sobre dues qüestions essencials: l'equitat educativa i el sentit de l'educació i l'escolarització. La pandèmia ha posat al descobert que l'escola no serveix qui més ho necessita! L'evidència diu que en els moments de calma no s'han fet prou bé les coses. Pel que fa al sentit de l'educació i de l'escolarització, és una qüestió eterna que hauríem d'encarar seriosament, fent-ne partícip tota instància educativa, per tal de respondre: quines han de ser les finalitats de l'educació en temps incerts i gasosos?

Potser hem oblidat que la finalitat de l'educació és acompanyar infants i adolescents a aprendre a valorar cada instant

Respecte a la primera: d'aquí al juliol, hi ha poc temps per fer alguna cosa amb sentit, ni que fos un trimestre normal no es podria fer gaire més que tranquil·litzar consciències. Però ens podem disposar a aprendre d'aquesta lliçó que la vida ens dona! Podem rebre, encara que sigui 15 dies, infants i adolescents perquè a l'escola puguin parlar de les experiències que han viscut. Donar temps i espai per compartir les experiències viscudes i poder acollir neguits, malestres, preocupacions i emocions contraposades. Possibilitar que parlin amb companys i amics, sota l'atenta mirada de la mestra, és facilitar la comprensió que això que ha passat ens ha passat a tots. És obrir una porta per endreçar emocions sentides i pot ser una manera de reforçar el vincle escola-família. Ara mateix pares i docents saben que l'essencial no són els aprenentatges curriculars ni les competències assolides. Aquesta lliçó de vida que ens han donat supera tot currículum previst i mobilitza competències diferents a les esperades i potser més excelses.

Pel que fa la segona, només en puc fer un apunt. Els nostres infants i adolescents no devien haver sentit mai tan sovint la paraula *mort*, ni el recompte diari de vides perdudes, al cap i a la fi els morts llunyans, en espai o temps, els eren també llunyans en afectes. Mai fins ara devien haver sentit que estimar avis i àvies volia dir no besar-los ni abraçar-los. Potser hem oblidat que la primera finalitat de l'educació és acompanyar infants i adolescents a aprendre a valorar cada instant de vida perquè és finita i cal viure-la estimant.

El coronavirus, la covid-19 i els ERTO

LINDSAY TURNER

Jordi Sedó

Lingüista i escriptor
www.escriptors.cat/autors/jordisedo

Darrerament, quan engeguem la ràdio o el televisor, o llegim qualsevol mitjà escrit, trobem que, d'una manera o d'una altra, la pandèmia que assota el món aquests dies és present en la major part de l'espai. Doncs, bé, per no pecar de dissident, jo també parlaré del coronavirus i d'aquesta covid-19 que ens té a tots segrestats a casa; i parlaré també dels ERTO que ha portat aparellats. Tanmateix, no ho faré des d'un punt de vista sanitari, ni econòmic, ni polític, ni social, sinó des d'un punt de vista lingüístic, que és l'àmbit on em moc amb més comoditat.

Sol passar que, com que la creativitat lingüística dels catalans es troba a nivells sota zero, no estem avesats a crear paraules noves, sinó a incorporar les que crea el castellà, que acostumem a adoptar tal com ens venen i, per tant, les pronunciem en castellà sense cap adaptació a la nostra llengua.

Això no ens passa tan sols amb els neologismes, sinó amb qualsevol paraula que no identifiquem clarament com a pertanyent al corpus lèxic més habitual del català. El mateix ens passa amb les sigles i els acrònims, amb els noms de les marques que apareixen al mercat, amb les denominacions comercials o científiques dels medicaments, amb els noms de persona estrangers, i també amb les malalties que no formen part del llenguatge corrent, entre altres coses.

I, naturalment, hem adoptat el mot *coronavirus* pronunciat sistemàticament en castellà, fins i tot, en el marc d'una conversa entre catalans, encara que aquella es produeixi íntegrament en català.

Observeu que la immensa majoria dels catalans, parlant en català, pronuncia la primera o de *coronavirus* com una o tancada, quan, en la nostra llengua, arreu del territori

del dialecte oriental del Principat, tocaria pronunciar-la com una u, igual que fem quan ens referim a allò que porten els reis damunt del cap.

El mateix ens succeeix quan es tracta de referir-nos a la mateixa malaltia amb l'acrònim corresponent, *covid-19*, on també hauríem de pronunciar la o com una u i, en canvi, la realitat que sentim al carrer és una o tancada com en castellà.

Per cert, ja que parlem de la covid-19: tot i que Carme Junyent se n'ha ocupat al seu compte de Twitter i Albert Pla Nualart, al seu espai setmanal del diari *Ara*, "Un tast de català", deixeu-me dir també aquí que, com que l'acrònim correspon al sintagma anglès *Coronavirus disease*, que vol dir exactament 'malaltia del coronavirus', em sembla més adequat adjudicar-li el gènere femení de 'malaltia', més que no pas el masculí de 'virus'. La *covid-19*, per tant. Algú ha dit que fer servir el masculí, està justificat si ens referim al virus i no a la malaltia, però el cert és que el virus té un nom diferent. Concretament, segons l'ha batejat oficialment el Comitè Internacional de Taxonomia de Virus, es diu *SARS-CoV-2* (*Severe Acute Respiratory Syndrome-Coronavirus-2* o síndrome respiratòria aguda severa-coronavirus-2). Reconec que no és un nom còmode de dir, però les coses són el que són i *covid-19* és la malaltia. Si ens volem referir al virus, en llenguatge corrent, us recomano fer servir *coronavirus* de manera genèrica i, més específicament, *virus de la covid-19*.

I, per cert, si *coronavirus* s'escriu amb minúscula perquè és un nom comú, *covid-19* ha de rebre el mateix tractament. I la veritat és que sovint determinats usuaris l'escriuen erròniament amb majúscula inicial. Una altra cosa seria si, com a acrònim, féssim servir les majúscules, però, aleshores, això afectaria totes les lletres i no tan sols la inicial: *COVID-19*.

Finalment, l'acrònim de l'expedient de regulació temporal d'ocupació, l'ERTO, que resulta de traduir el corresponent ERTE castellà (*expediente de regulación temporal de empleo*). Novament, quan el llegim, cometem la mateixa imprecisió: la o final, que hauríem de pronunciar u i que, en canvi, pronunciem com a o tancada, com farien en castellà. I, en aquest cas, a més, la e inicial, també l'articlem tancada quan, en català, tocaria articular-la oberta. És a dir, ens prenem la molèstia de traduir la sigla castellana al català i després llegim l'acrònim en castellà. Genial!

Els mitjans de comunicació orals i audiovisuals tenen una enorme responsabilitat en la transmissió d'aquestes pronúncies defectuoses. Que no tenen res a dir-hi, els responsables de llengua d'aquests mitjans? Els ciutadans del carrer estan exculpats de fer servir un model de llengua deficient perquè, naturalment, tothom es pot expressar com vulgui o com pugui. Però els professionals de la llengua, mitjans de comunicació, docents, animadors culturals, presentadors, etc. –i m'atreveria a incloure-hi també actors i cantants– tenen l'obligació de transmetre un model de llengua correcta, genuí, homologable i àgil. Perquè seran imitats. Si permetem que aquests professionals se n'inhibeixin, tenim molt mala peça al teler.

Algú pot pensar que són detalls insignificants. Tanmateix, aquests detalls diuen molt de fins a quin punt tenim el castellà ficat al cap i, el que és més greu, fins a quin punt aquest espai que ocupa el castellà al nostre cervell pren espai al que ha d'ocupar el català.

Maria Mercè Marçal, la nostra enyorada poetessa, al seu llibre *Desglac* (Empúries, 1977), va escriure amb tota la intenció d'arribar fins al moll de l'os de les dificultats de superar el masclisme imperant: "Tinc dins del cap un cap d'home." Una sentència terrible pel que té d'irremediable! Doncs, compte que els catalans no hi tinguem un cap de castellanoparlant.

EL MÉS VIST DE LA SETMANA A EL9NOU.CAT

1 El mapa i la cronologia del coronavirus al **Vallès Oriental**

2 Denunciats per estar al carrer sense motiu i per tinença de drogues en un parc de **Granollers**

3 Un veí de **Caldes**, després que li hagin donat l'alta: "Van ser moments molt i molt durs"

4 Enderroquen un edifici del centre de **Granollers** per fer-hi habitatges

5 Els positius de la Covid-19, a punt d'arribar als mil casos al **Vallès Oriental**